

V Bruseli 17. októbra 2019
(OR. en)

12765/19

SOC 651
EMPL 495
ILO 6
ONU 101

POZNÁMKA

Od: Výbor stálych predstaviteľov (časť I)
Komu: Rada

Č. predch. dok.: 12614/19

Predmet: Budúcnosť práce: podpora Európskej únie deklarácii MOP prijatej pri príležitosti stého výročia jej vzniku
– návrh záverov Rady

Delegáciám zasielame návrh záverov Rady na tému Budúcnosť práce: podpora Európskej únie deklarácii MOP prijatej pri príležitosti stého výročia jej vzniku, v znení, ktoré pripravil Výbor stálych predstaviteľov na účely zasadnutia Rady, ktoré sa uskutoční 24. októbra 2019.

Budúcnosť práce: podpora Európskej únie deklarácii MOP prijatej pri príležitosti stého výročia jej vzniku

Návrh záverov Rady

PRIPOMÍNAJÚC, ŽE:

1. Cieľom Európskej únie je okrem iného podporovať mier a blahobyt jej národov a pracovať v záujme sociálneho trhového hospodárstva s vysokou konkurencieschopnosťou zameraného na dosiahnutie plnej zamestnanosti a sociálneho pokroku, a to aj uznávaním a presadzovaním sociálneho dialógu zakotveného v hlave X Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).
2. Hodnoty sociálnej spravodlivosti, rovnosti príležitostí, solidarity a dodržiavania ľudských práv sú neoddeliteľnou súčasťou zmlúv Európskej únie a Charty základných práv Európskej únie a sú dôležitými časťami vnútorných a vonkajších politík Únie.
3. EÚ sa stotožňuje s hodnotami, zásadami a cieľmi Medzinárodnej organizácie práce (MOP) ustanovenými v Ústave MOP¹ a vo Filadelfskej deklarácii (1944)² a tiež s cieľmi a záväzkami stanovenými v Deklarácii o základných právach a zásadách pri práci z roku 1998³, vo vyhlásení z roku 2008 o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu⁴ a najnovšie v deklarácii MOP z roku 2019 o budúcnosti práce prijatej pri príležitosti stého výročia jej vzniku⁵, ktorú uvítalo aj Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov⁶.

¹ www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NO.

² Deklarácia MOP týkajúca sa cieľov a zámerov Medzinárodnej organizácie práce (Filadelfská deklarácia), ktorú prijala Medzinárodná konferencia práce na svojom 26. zasadnutí 10. mája 1944 vo Filadelfii.

³ Deklarácia MOP o základných zásadách a právach pri práci, ktorú prijala Medzinárodná konferencia práce na svojom 86. zasadnutí 18. júna 1998 v Ženeve.

⁴ Vyhlásenie MOP o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu, ktorú prijala Medzinárodná konferencia práce na svojom 97. zasadnutí 10. júna 2008 v Ženeve.

⁵ Deklarácia MOP o budúcnosti práce prijatá pri príležitosti stého výročia jej vzniku, ktorú prijala konferencia na svojom 108. zasadnutí 21. júna 2019 v Ženeve.

⁶ Rezolúcia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov 73/342 z 20. septembra 2019 o deklarácii Medzinárodnej organizácie práce o budúcnosti práce prijatej pri príležitosti stého výročia jej vzniku.

4. MOP podporuje tripartitný sociálny dialóg a dialóg medzi pracovníkmi a zamestnávateľmi. V ZFEÚ je zakotvená aj podpora spolupráce medzi členskými štátmi pri kolektívnom vyjednávaní a podpora sociálneho dialógu a tripartitných konzultácií.
5. EÚ presadzuje uplatňovanie medzinárodných pracovných noriem a základných zásad a práv pri práci na celom svete, okrem iného prostredníctvom obchodných a iných dohôd, ako aj prostredníctvom jednostranných obchodných dohôd EÚ, ako je napríklad osobitný všeobecný systém preferencií EÚ.
6. EÚ je odhodlaná podporovať dôstojnú prácu pre všetkých, ako sa stanovuje v Agende 2030 pre udržateľný rozvoj.
7. Európsky pilier sociálnych práv slúži ako príručka pre EÚ a jej členské štáty na dosiahnutie efektívnych výsledkov v oblasti zamestnanosti a v sociálnej oblasti pri riešení súčasných a budúcich výziev.
8. V záveroch Európskej rady z júna 2019 o strategickom programe EÚ⁷ sa Rada a Komisia vyzvali, aby pokročili v práci na podmienkach, stimuloch a podpornom rámci, ktoré sa majú zaviesť s cieľom zabezpečiť prechod na klimaticky neutrálnu EÚ v súlade s Parížskou dohodou, ktorý zachová európsku konkurencieschopnosť, bude spravodlivý a sociálne vyvážený.

UZNÁVAJÚC, ŽE:

9. MOP v priebehu minulého storočia prispela svojim ústavným mandátom k zmierneniu sociálnych nepokojov a viedla k zlepšeniu sociálnej spravodlivosti na základe medzinárodných pracovných noriem, a to aj podporovaním sociálneho dialógu.

⁷ EUCO 9/19.

10. Svet práce sa mení nebyvalým tempom, najmä v dôsledku demografických, environmentálnych a technologických zmien, globalizácie, a aj v dôsledku iných zmien, ako je napríklad zvyšujúca sa medzinárodná mobilita pracovnej sily. Mnohé z týchto výziev sú celosvetové, preto je potrebná globálna vízia budúcnosti práce.
11. Dôležité je reagovať na meniaci sa svet práce, účinne chrániť pracovníkov a zohľadňovať zároveň potreby podnikov. Pracovné normy by preto mali byť jasné, spoľahlivé a aktualizované.
12. Kľúčom k podpore sociálnej spravodlivosti a dôstojnej práce pre všetkých na celom svete je účinný systém dohľadu MOP.

BERÚC NA VEDOMIE:

13. Politické odporúčania Svetovej komisie MOP pre budúcnosť práce v jej správe s názvom „Práca pre lepšiu budúcnosť“⁸. Patrí k nim zvýšenie investícií do spôsobilostí ľudí a do inštitúcií práce a podpora dôstojnej a udržateľnej práce. V odporúčaníach sa zdôrazňuje aj úloha MOP v multilaterálnej štruktúre.

VÍTAJÚC:

14. Deklaráciu MOP z roku 2019 o budúcnosti práce prijatú pri príležitosti stého výročia jej vzniku a **POUKAZUJÚC S VELKÝM USPOKOJENÍM** na jej prístup zameraný na človeka, a na skutočnosť, že poskytuje globálne usmernenie pre formovanie budúcnosti práce tým, že súdržným a integrovaným spôsobom prináša riešenie tak z hľadiska príležitostí, ako aj výziev spojených s meniacim sa svetom práce.
15. Potvrdenie, že bezpečné a zdravé pracovné podmienky sa uznávajú za zásadné pre dôstojnú prácu.

⁸ <https://www.ilo.org/infostories/en-GB/Campaigns/future-work/global-commission#agenda>.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

NABÁDA ČLENSKÉ ŠTÁTY, aby:

16. Pokračovali v úsilí ratifikovať a uplatňovať aktuálne dohovory a protokoly MOP ako konkrétny príspevok k zlepšeniu celosvetovej ratifikácie a uplatňovania týchto nástrojov.
17. Zintenzívnili úsilie na podporu cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja súvisiacich s dôstojnou prácou, a tým utvárali spravodlivú, inkluzívnu a bezpečnú budúcnosť práce pre všetkých.

Vyzýva ČLENSKÉ ŠTÁTY A EURÓPSKU KOMISIU, aby v súlade so svojimi príslušnými právomocami, s ohľadom na vnútroštátne okolnosti a so zreteľom na úlohu a nezávislosť sociálnych partnerov zintenzívnili úsilie a prijali primerané opatrenia v súlade s deklaráciou MOP prijatou pri príležitosti stého výročia jej vzniku, a to s cieľom:

18. Podporovať dohovory, protokoly a odporúčania MOP, najmä tie, ktoré sa týkajú základných práv pri práci a ktoré MOP klasifikovala ako aktuálne, a tým posilňovať spravodlivé pracovné podmienky pre všetkých.
19. Pri zohľadnení dôležitej úlohy, ktorú zohrávajú nadnárodné podniky, podnecovať a podporovať zodpovedné riadenie v globálnych dodávateľských reťazcoch, a to aj prostredníctvom sociálnej zodpovednosti podnikov, náležitej starostlivosti, pokiaľ ide o rešpektovanie ľudských práv⁹, a podpory dôstojnej práce a sociálnej a pracovnoprávnej ochrany. Informovať o tom, čo sa od podnikov očakáva, pokiaľ ide o zodpovedné obchodné správanie, a zvážiť, či sú potrebné osobitné opatrenia, ak tieto očakávania nie sú splnené primeraným spôsobom.

⁹ V súlade s hlavnými zásadami OSN z roku 2011 v oblasti podnikania a ľudských práv a Tripartitnou deklaráciou MOP z roku 2017 o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky, piatym vydaním.

20. Podporovať rozvoj priaznivého prostredia pre podnikanie a udržateľné podniky, najmä mikropodniky, malé a stredné podniky, ako aj družstvá a sociálne a solidárne hospodárstvo, s cieľom vytvárať príležitosti na dôstojnú prácu, produktívnu zamestnanosť a zlepšenie životnej úrovne pre všetkých.
21. Prijatť potrebné opatrenia na odstránenie detskej práce a nútenej práce, ako aj násilia a obťažovania vo svete práce.
22. Zabezpečiť úplné dodržiavanie zásad rodovej rovnosti a nediskriminácie. Zintenzívniť úsilie o dosiahnutie rodovej rovnosti vo svete práce zabezpečením rovnakých príležitostí a zaobchádzania vrátane rovnakej odmeny za prácu rovnakej hodnoty a tiež zabezpečením rovnakého prístupu k pozíciám s rozhodovacími právomocami. Vytvoriť priaznivé prostredie pre vyvážené rozdelenie zodpovednosti za rodinu a lepšiu rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom pre všetkých, a to aj podporou investícií do odvetvia služieb starostlivosti.
23. Zabezpečiť rovnaké príležitosti a zaobchádzanie vo svete práce pre osoby so zdravotným postihnutím alebo v zraniteľných situáciách.
24. Uľahčiť účinnú integráciu mladých ľudí do sveta práce a umožniť aktívne starnutie starších pracovníkov.
25. Podporovať úsilie o začlenenie práva na bezpečné a zdravé pracovné podmienky do rámca MOP v oblasti základných zásad a práv pri práci.
26. Zvýšiť úsilie na zabezpečenie spravodlivého prechodu na environmentálne, hospodársky a sociálne udržateľnú budúcnosť práce, v ktorej sa nerovnosti zmenšujú. Na tento účel okrem iného podporovať rozvoj zručností a kontinuálne celoživotné vzdelávanie a prechod ľudí medzi zamestnaniami počas celého ich pracovného života a zabezpečiť, aby systémy vzdelávania a odbornej prípravy reagovali na potreby trhu práce a zároveň prispievali k osobnému rozvoju jednotlivca.

27. V prípade potreby zlepšiť systémy sociálnej ochrany pre všetkých pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby, aby boli tieto systémy primerané, udržateľné a dostupné. Prispôbiť sociálnu a pracovnoprávnu ochranu vývoju vo svete práce.
28. Posilniť inštitúcie práce, najmä správu a inšpekciu práce, a podporovať účinné vykonávanie medzinárodných pracovných noriem na ochranu všetkých pracovníkov, a to aj v nových formách práce, a prechod z neformálneho hospodárstva na formálne. Zabezpečiť primeranú ochranu súkromia a osobných údajov a v prípade potreby reagovať na výzvy a príležitosti, najmä v kontexte digitálnej transformácie práce vrátane práce pre platformy.
29. Pri uplatňovaní prístupu k budúcnosti práce zameraného na človeka podporovať dôstojnú prácu pomocou súdržnosti politik v mnohostrannom systéme, a to aj v politikách v oblasti hospodárstva, zamestnanosti, sociálnych vecí, životného prostredia, obchodu a priemyslu a tiež v rámci rozvojovej spolupráce.
30. Posilniť sociálny dialóg na všetkých úrovniach a vo všetkých jeho formách vrátane cezhraničnej spolupráce s cieľom zabezpečiť aktívnu účasť sociálnych partnerov na formovaní budúcnosti práce a budovaní sociálnej spravodlivosti, a to aj prostredníctvom skutočného uznávania práva na kolektívne vyjednávanie a zvážením primeraných minimálnych miezd, či už zákonom stanovených alebo dohodnutých.

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU, aby:

31. Aktualizovala svoje oznámenie z roku 2006 s názvom „Podpora dôstojnej práce pre všetkých – prínos EÚ k implementácii programu dôstojnej práce vo svete“ vzhľadom na deklaráciu MOP z roku 2019 o budúcnosti práce prijatú pri príležitosti stého výročia jej vzniku, Európsky pilier sociálnych práv a Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj.

Referenčné dokumenty

1. Európska únia

- Európsky pilier sociálnych práv (Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10)
- Nový Európsky konsenzus o rozvoji: Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť (Ú. v. EÚ C 210, 30.6.2017, s. 1)

Príslušné závery Rady

- Závery Rady o dôstojnej práci pre všetkých (15496/06)
- Strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020: prispôsobenie sa novým výzvam – závery Rady (7013/15)
- Závery Rady o akčnom pláne pre ľudské práva a demokraciu na obdobie rokov 2015 – 2019 (10897/15)
- Obchodná a investičná politika EÚ – závery Rady (14708/15)
- EÚ a zodpovedné globálne hodnotové reťazce – závery Rady (8833/16)
- Závery Rady o podnikaní a ľudských právach (10254/16)
- Nový začiatok intenzívneho sociálneho dialógu – závery Rady (10449/16)
- Závery Rady o detskej práci (10244/16)
- Udržateľná budúcnosť Európy: Reakcia EÚ na program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 – závery Rady (10370/17)
- Závery Rady o budúcnosti práce: ako ju elektronicky uľahčiť (15506/17)
- Závery Rady o mladých ľuďoch a budúcnosti práce (8754/19)
- Závery Rady o meniacom sa svete práce: úvahy o nových formách práce a dôsledkoch pre bezpečnosť a zdravie pracovníkov (10354/19)

2. Medzinárodná organizácia práce

Deklarácia a vyhlásenia MOP:

- Deklarácia MOP o budúcnosti práce prijatá pri príležitosti stého výročia jej vzniku, 2019
- Tripartitná deklarácia o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky, piate vydanie, 2017
- Deklarácia MOP o základných zásadách a právach pri práci, 1998; príloha revidovaná v roku 2010
- Vyhlásenie MOP o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu, 2008
- Filadelfská deklarácia MOP, 1944

Základné dohovory MOP:

Sloboda združovania a kolektívne vyjednávanie

- Dohovor č. 87: Sloboda združovania a ochrana práva organizovať sa, 1948
- Dohovor č. 98: Právo organizovať sa a kolektívne vyjednávať, 1949

Odstránenie nútenej a povinnej práce

- Dohovor č. 29: Dohovor o nútenej alebo povinnej práci, 1930
- Protokol 29 z roku 2014 k Dohovoru o nútenej alebo povinnej práci, 1930
- Dohovor č. 105: Zrušenie nútenej práce, 1957

Odstránenie diskriminácie v súvislosti so zamestnaním a povoláním

- Dohovor č. 100: Dohovor o rovnakom odmeňovaní, 1951
- Dohovor č. 111: Dohovor o diskriminácii (v zamestnaní a povolani), 1958

Zrušenie detskej práce

- Dohovor č. 138: Dohovor o minimálnom veku, 1973
- Dohovor č. 182: Dohovor o najhorších formách detskej práce, 1999

Hlavné dohovory MOP:

- Dohovor č. 81: Dohovor o inšpekcii práce, 1947
- Dohovor č. 122: Dohovor o politike zamestnanosti, 1964
- Dohovor č. 129: Dohovor o inšpekcii práce (poľnohospodárstvo), 1969
- Dohovor č. 144: Dohovor o trojstranných konzultáciách (medzinárodné pracovné normy), 1976

Iné významné dohovory MOP:

- Dohovor č. 155: Dohovor o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, 1981
- Dohovor č. 187: Dohovor o podpornom rámci pre bezpečnosť a zdravie pri práci, 2006
- Dohovor č. 190: Odstránenie násilia a obťažovania vo svete práce, 2019

Zoznam dohovorov a odporúčaní MOP, ktoré MOP klasifikuje v roku 2019 ako aktuálne:

<https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12020:::NO>
